

2000:62

Motion av Yildiz Kafkas (mp) om intern laglighetsprövning av kommunala beslut

Den kommunala revisionen anses vara symbolen för ett demokratiskt kontrollsystem för de kommunala verksamheterna.

Enligt Kommunallagen § 3:13-15 är nämndernas uppgifter bl. a. att besluta i frågor som rör förvaltningarna och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska handha. I Kommunallagen § 6:7 stadgas att nämnderna var och en inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer samt följer de föreskrifter som gäller för verksamheten. Liknande ordning gäller för de kommunala styrelserna. Verksamheten granskas i sin tur av revisorer. Det sägs i lagen att revisorerna i sin granskning ska iaktta god revisionssed, utan att ange bedömningsgrunder. Definitionen är en ramreglering och saknar all tydlighet.

Den tydligaste definitionen som finns för revisorernas uppgift är "att samtliga delar av det kommunala verksamhetsområdet årligen skall bli föremål för revisorernas granskning" utan att exakt formulera revisionens omfattning.

Trots att kommunens verksamheter är lagreglerade finns det inget uttryckligt krav på laglighetsprövning av de beslut som tas i nämnder och styrelser i likhet med verksamheternas ekonomiska hantering. Däremot finns det inga hinder att kommunfullmäktige preciserar revisorernas uppdrag.

Det borde vara en självklarhet att revisorerna granskar även beslutens lagenlighet och påpekar om besluten är lagstridiga. Att granska hur verksamheten efterlever lagarna borde vara minst lika viktigt som att se om nämndernas och styrelsernas räkenskaper håller sig inom angivna ramar. Vad tjänar det till om en nämnd inte överskrider sin budget, om verksamheten sköts lagstridigt?

På kommunens olika beslutsnivåer tas många beslut som kan strida mot gällande lagar, t.ex. överlämnande till entreprenad av vissa verksamheter inom socialtjänsten, beslut som innebär underlåtenhet att anmäla misstänkt miljöbrott eller medgivande av minskade ekonomiska och personella resurser som omöjliggör att uppfylla lagens krav på en god service och kompetens.

Kommunernas interna laglighetsprövning är inte en lagreglerad granskning som uttryckligen krävs. Det kan bero på att den svenska lagstiftningen är en ramlag i sin konstruktion och revisorerna ändå är skyldiga att granska hela verksamheten och därmed inte förhindrade av ett annat regelverk för att göra en laglighetsgranskning. Detta ger kommunfullmäktige möjligheten att precisera revisorernas uppdrag genom att införa krav på laglighetsgranskning av kommunala beslut. I en kommun av Stockholms storlek och mängden av beslut finns det starka skäl att ta fram ett system i syfte att förstärka rättssäkerheten i de tagna besluten.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett system, som möjliggör en uppföljning av beslutens lagenlighet
2. tillföra kommunens revisorer ytterligare juridisk kompetens för att pröva de juridiska konsekvenserna av politiska besluten i kommunens verksamheter
3. ge kommunens revisorer i uppdrag att laglighetspröva de politiska beslut som tas i kommunens alla beslutsnivåer.

Stockholm den 27 november 2000

Yildiz Kafkas